

Wychowawca w placówkach oświatowych, wsparcia dziennego, wychowawczych i opiekuńczych oraz instytucjach pieczy zastępczej

235914

Inna nazwa zawodu: nie występują

Zadania i czynności

Ostatnia aktualizacja - 09.2009 r. ZADANIA I CZYNNOŚCI

Celem wykonywania zawodu wychowawcy w placówkach pozaszkolnych jest wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży, poprzez uzupełnianie i wzbogacanie procesu szkolnej edukacji i wychowania. Wychowawca w placówkach pozaszkolnych pełni różne role: wychowawcy, opiekuna, nauczyciela, doradcy. Do podstawowych zadań osoby wykonującej ten zawód, należy opieka oraz zorganizowanie różnorodnych form spędzania czasu wolnego dla wychowanków. Wychowawca pomaga swoim podopiecznym m.in. w przygotowaniu do lekcji, ale także organizuje różnorodne formy zajęć edukacyjnych, sportowych czy artystycznych. Korzystają z nich zwłaszcza te dzieci, które w czasie wolnym od zajęć szkolnych pozbawione są opieki domowej.

Zakres obowiązków spoczywających na wychowawcy różni się od siebie w zależności od miejsca zatrudnienia. Wychowawcy mogą być zatrudnieni w różnych placówkach wychowawczych, które wspomagają szkołę w organizowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży. Pierwsza grupa to placówki wychowania pozaszkolnego podporządkowane resortowi oświaty i szkolnictwa wyższego: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, pozaszkolne placówki kierunkowe, ogniska pracy pozaszkolnej, ogrody jordanowskie, place gier i zabaw, młodzieżowe świetlice dworcowe, ośrodki wychowania fizycznego oraz międzyszkolne kluby sportowe. Do zadań wychowawcy w tego typu placówkach należą m.in.: prowadzenie zajęć wspierających rozwój dzieci i młodzieży, z uwzględnieniem dzieci i młodzieży szczególnie uzdolnionej oraz przejawiającej trudności w nauce, realizowanie programów edukacyjnych, wychowawczych oraz profilaktyki, a także organizowanie imprez, zawodów sportowych, wypoczynku. Ważne jest także integrowanie wychowanków z różnych środowisk, w tym także dzieci i młodzieży niepełnosprawnych i zagrożonych patologiami.

Do drugiej grupy można zaliczyć placówki resortu kultury i sztuki posiadające sekcje dziecięce i młodzieżowe (domy kultury, kluby, zespoły, biblioteki), placówki prowadzone przez związki zawodowe posiadające sekcje dziecięce i młodzieżowe, a także i placówki pozaszkolne prowadzone przez społeczne organizacje wychowawcze. Wychowawcy zatrudnieni w tego typu placówkach mają za zadanie: kształtowanie umiejętności spędzania czasu wolnego, animowanie i koordynowanie działań kulturalnych w środowisku dzieci i młodzieży, stwarzanie warunków do rozwoju w sferze artystycznej, naukowej i sportowej.

Wychowawcy znajdują również zatrudnienie w ośrodkach, w których młodzież i dzieci przebywają przez dłuższy czas poza środowiskiem rodzinnym np. bursy szkolne. Wychowawca w bursie szkolnej kontroluje zachowanie młodzieży np. sprawdzając postępy w nauce wychowanków. Zadaniem wychowawcy jest również odpowiednie kierowanie młodzieżą tak, by przestrzegała norm postępowania oraz zasad kultury osobistej, dbała o ład i estetykę w pokojach itp.

Opiece wychowawców podlegają również dzieci i młodzież przebywające z dala od domu, ze względu na konieczność leczenia, np. w ośrodkach rehabilitacji czy innych placówkach leczniczych. Celem nadrzędnym wychowawców jest wspomaganie procesu leczenia, umożliwienie dzieciom wszechstronnego rozwoju oraz wspomaganie w przezwyciężaniu trudności. Do ważnych zadań wychowawców należy działanie terapeutyczne, które pozwoli podopiecznym m.in. na zmniejszenie napięć oraz niepokojów, związanych z kształtowaniem się obrazu własnej osoby, czy też rozwijanie umiejętności komunikowania się z innymi ludźmi. Wychowawcy w takich ośrodkach nadzorują również przebieg nauki wychowanków i udzielają im pomocy w przygotowaniu do lekcji, współpracując z rodzicami oraz ze szkołami, do których uczęszczają podopieczni.

Wychowawcy pracują również w świetlicach terapeutycznych, gdzie udzielają wsparcia dzieciom oraz młodzieży z biednych środowisk, często dotkniętych patologią. Zadaniem wychowawcy świetlicy terapeutycznej są działania ukierunkowane na poprawę społecznego oraz emocjonalnego funkcjonowania podopiecznych. W świetlicach takich organizowane są zajęcia socjoterapeutyczne i profilaktyczne, mające na celu zapobieganie powstawaniu wśród młodzieży patologii, takich jak np. narkomania, alkoholizm czy zachowania agresywne.

Szczególnego wsparcia ze strony wychowawców wymagają także wychowankowie domów dziecka oraz innych ośrodków opiekuńczo-wychowawczych. Wychowawcy tam pracujący odpowiedzialni są za udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów podopiecznych, którzy wychowują się poza rodziną, przejawiają trudności wychowawcze i mogą być zagrożeni uzależnieniami i niedostosowaniem społecznym. Wychowankowie, którzy doświadczyli poważnych problemów, często przeżywają stany lękowe i depresyjne. Wychowawcy pomagają dzieciom i młodzieży odzyskać poczucie bezpieczeństwa, przełamać poczucie przygnębienia, zniechęcenia oraz poczucia niskiej wartości, wynikające z negatywnych doświadczeń. W takim wypadku wychowawca może pełnić rolę terapeuty w stosunku do swoich podopiecznych.

Dla zawodu wychowawcy charakterystyczna jest więc duża odpowiedzialność za bezpieczeństwo i rozwój wychowanków.